

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

ΦΩΝΕΣ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ

Κύματ' ἀνεμοδαρμένα,
Μὲ μουγκρίσματα βαρυνά,
Σὰ λιοντάρια δαμασμένα
Σκύφτουν, γλύφουν τὴ στεριά.

Καὶ τὰ πόγειο ποῦ μᾶς φέρνει
Τὴ δροσιὰ τῆς ρεματιᾶς,
Σὰ βροχὴ τὴ λεύκα δέρνει
Καὶ τοὺς κλώνους τῆς ἰτιάς.

Τὶς φτεροῦγες τοὺς τινάζουν
Καὶ λαλοῦν οἱ πετεινοί,
Καραούλια ποῦ φωνάζουν
Σὲ παγάνα σκοτεινί.

Μέσ' στὴ φτέρη ναννουρίζουν
Τὰ τριζόνια θλιβερά,
Καὶ τῶν νυχτερίδων τρίζουν
Τάργοκίνητα φτερά.

Κλαίει οὐρλιάζει ἀπὸ τῆν πείνα
Τάλυσόδετο σκυλί,
Καὶ βογκᾷ ἢ τρομπαμαρίνα,
Σὰ θαλασινὸ πουλί.

Καὶ στῆς λαγκαδιᾶς τὰ πλάγια,
— Ταιριασμένη γειτονιά —
Κουβεντιάζει ἢ κουκουβάγια
Μὲ τὸ γκιώνη τὸ φονιά.

Ἄντηχάει στὸ μονοπάτι
Καὶ στὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ
Τὸ περπάτημ' ἀγωγιάτη,
Τὸ κουδοῦνι μουλαριοῦ.

Καὶ στὰ λυγροφωτισμένα
Τῶν ψαράδων καπνλεῖα
Σμίγουν, παίζουν ταιριασμένα
Ταμπουραδες καὶ βιολιά.

Ο ΑΠΟΣΤΡΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΣ¹

Γ'.

Ἄν ρωτήσετε τὸν Σπύρο τὸ Δασύλλα, ἐκεῖ ποῦ κάθεται ἀκουμπισμένος στὸ τοῖχο ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα του, τί εἶδε γυρίζοντας στὸν σπιτί τὸ μεσημέρι τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, τί τοῦ συνέβη, λίγα πράγματα θὰ θυμηθῆ νὰ σὰς πῆ.

Πράγματα φοβερά, σὰν κακὰ ὄνειρα, ποῦ στρυφογορίζουν μέσα στὸ κουρασμένο του τὸ μυαλὸ ἀνακατωμένα, ὅπως στὸ σιροῦνι, τοῦ δρόμου τὰ σαρίδια.

Πρῶτα ἀπὸ ὅλα, ἀνάμεσα σ' ἓνα πυκνὸ σύννεφο ἀπὸ λιβάνι, εἶδε σὰν θολὸ φάντασμα, ἀσπροντυμένη μὲ τὸ νυφιάτικό της τὴν Κατινοῦλά του, νὰ κοιμάται ἡμερα, ἡμερα, νὰ κοιμάται γλυκὰ ἢ νηόπαντρη, ἢ μικρομάννα, χωρὶς νὰ τῆς βασανίζη πλειὰ τὸ στῆθος ἐκεῖνο τὸ ἀγκομαχητὸ τοῦ πυρετοῦ, καὶ ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι της νὰ ἀνεβαίνει μαῦρος, τρεμουλιαστός ὁ καπνὸς ἀπὸ δυὸ μικραῖς κίτριναις λαμπάδες.

Καὶ ἡ στραβὴ μάννα πεσμένη ἀπάνω της νὰ ξεφωνίζη καὶ τὴ γλυκειὰ μορφὴ τοῦ παιδιοῦ της, ποῦ δὲν μπορούσαν νὰ τῆς τὴν δείξουν τὰ μάτια της, νὰ γυρεύη νὰ τὴν ξανοίγη τελευταία φορά, ψηλαφώντας τὴν μὲ τὰ φιλιὰ.

Ἐπειτα ποῖός τοὺς κύταξε, ποῖός τοὺς παραστάθηκε, ποῖός τοὺς ἐβοήθησε, πῶς ἔγεινε ἡ κηδεῖα, ποῖός ἔθρεψε τὸ νεογέννητο, τίποτα καλὰ καλὰ δὲν θυμάται. Ἐβλεπε μόνον γειτόνους καὶ γειτόνισσας, ποῦ μιὰ ξερὴ καλημέρα εἶχε μαζί τους πρὶν τὸν πλακώσουν οἱ συμφοραῖς, νὰ τρέχουν, νὰ βοηθοῦν, νὰ διευθύνουν. Θαρρεῖ πῶς βλέπει ἀκόμη δυὸ γειτόνους μὲ μαντήλια δεμένα τέσσερες κόμπους καὶ περασμένα ἀπὸ τὸ χέρι, γεμάτα ἀπὸ δεκάrais, ὅπου ἀφίνοντας τῆς δουλειᾶς τους, εἶχαν πάρει ἀράδα τὰ μαγαζεῖα τῆς ἀγορᾶς ζητώντας ἐλεημοσύνη γιὰ νὰ θαρτῆ μιὰ χριστιανή. Οἱ γειτόνοι γιὰ τὴν ἄδεια, γιὰ τὴν κάσσα, γιὰ τοὺς παππάδες, γιὰ τὸν τάφο. Θυμάται ἀκόμα πῶς εἶδε ὅλους τοὺς μουσικούς τῆς φρουρᾶς ὅπου αὐτός, ἀπὸ χρόνια ξεγραμμένος ἀνθρώπος, κανένα ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἐγνώριζε, νὰ τρέξουν ὅλοι, ἀπὸ τὸν ἀρχιμουσικὸ ὡς τὰ τελευταῖα παιδιὰ ποῦ σηκώνουν τὰ ἀναλόγια καὶ κουβαλοῦν τῆς νόταις. Οἱ τσέπαις τους, φτωχαῖς τσέπαις, ἄδειασαν στῆς σκληραῖς ἀνάγκαις τῆς συμφορᾶς τοῦ παλαιοῦ συναδέλφου. Αὐτοὶ νὰ παρηγοροῦν τοὺς γέρους, αὐτοὶ νὰ σηκώσουν τὴν πεθαμένη, μὲ πόνο, μὲ καῦμὸ σὰν ἀδερφή τους, ἐπίσημη διαμαρτύρησι, γιὰ τὴν ἄπονη ἐγκατάλειψι τοῦ συντρόφου τους.

Τοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ του, πῶς γειτόνισσας ἐβάσταγαν τὴ στραβὴ, μουσικοὶ ἐστήριζαν αὐτόν, ὅταν ἐσοῦρθηκαν οἱ δυὸ ἄτυχοι γονιοὶ ἀκολουθοῦντες τὴν κόρη τους στὸ δεύτερο νεκροταφεῖο, στὸ νεκροταφεῖο τῆς φτώχειας.

Στὸ ὕστερο θυμάται πῶς ἀνάμεσα σὲ κάτι ξεθω-

1 Τέλος: ἴδε σελ. 33.

ριασμένους σταυρούς, που πέφτουν σάπιοι, του τήν έκρυψαν βαθειά τήν Κατίνα του μέσα στη γή, που πυκνή τή σκεπάζει ή χορταριά.

Δ.

Ο Σπύρος ό Δασύλλας δέν κάθεται πλειά στην κάμαρη όπου έμεινε ως τώρα στη συνοικία του μεταξουργείου. Δέν ήμπορεί νά δίνη δέκα δραχμαίς τό μήνα.

Οί δυό κακογεράματοι με τó μωρό, όπου είδε τó φώς ανάμεσα σέ τέτοιο σκοτάδι, έτρώπωσαν στην ίδια συνοικία χαμηλότερα σέ ένα δρόμο, που είναι και δέν είναι δρόμος, μέσα σέ μιá τρύπα, που δέν είναι ούτε σπίτι, ούτε καλύβα, ούτε μπαράγκα. Είναι από όλα και τίποτα. Τό ύλικό της είναι σάπιαις σανίδαις, τενεκέδες από κουτιά του πετρελαίου, από κείνα, που αφού κουβαλήσουν για καιρό τά σκουπίδια, βίχουνται σκουπίδια κι' αúτοι, και μπουρδαις από λινάτσαις για νά φράζουν τής τρύπαις. Κι' άπάνω στη σκεπή, βαρειαίς πέτραις για νά μη πέρνη ή άνεμοταραχή τούς τενεκέδες όπου σκεπάζουν τά δοκάρια.

Αύτή είναι ή σημερινή κατοικία τους τώρα που γράφω αύταις τής γραμμαίς.

Και ύστερα από τó θάνατο του κοριτσιού του εδοκίμασε ό Σπύρος για λίγον καιρό νά βγάλη με τόν κόπο του τó καρβέλι τους. Του άπόμεινε ό πόθος νά κάνη με τής τέχνης του τά λεπτά τά βουγαλάκια του μωρού, που τούς άφησε ή πολυαγαπημένη κόρη τους.

Άλλά μοναγή δουλειά που βρήκε ακόμα δυό τρεις φοραίς ήταν στα μεθύσια, όπου τόν έπερναν καροτζάδα οί κουτσαβάκιδες μαζί με ένα λαγούτο, νά παίξη παράτονους μανέδες σκυφτός, με τó σβέρκο σά σπασμένο στα δυό, με τó σαγώνι κολλημένο στο στήθος.

Τελευταία φορά είχε βγή μοναχός του στο δρόμο τής Κολοκυθούς, όπου είχε μυριστή ένα πανηγύρι.

Έκει σ'ένα καφενείο απ'έξω, κοντά στο γεφύρι, διασκεδάζε μιá παρέα από χασαπόπουλα, σκνίπα στο μεθύσι.

Ήσαν έρτά. Με τήν κλασική φορεσιά του κουτσαβάκη, τó κοντό σακκάκι, τά πλατειά πανταλόνια σφιγμένα στην άκρη του ποδαριού σά γκέταις, όπως ή στρατιωτικαίς σκελαίς τής έποχής του πολέμου τής Κριμαίας, τά στιβάλια με τής όρθαίς μύταις σαν πλώρη καικιού, τó πολύχρωμο ζωνάρι στη μέση, γυρισμένο έναν κόσμο βόλταις, τής λαδωμέναις άφέλειαις νά σκεπάσουν τά φρούδια, κι' από πάνω τó ανάβαθο καπέλο με τούς πλατιούς, τούς ίδιους γύρους και με πάντα τήν τσόχα του πένθους, είτε τούς πέθανε κανείς, είτε δέν τούς πέθανε. Γιατί αυτό δέν θά τó ζέρετε βέβαια. Τó έξηγουσε μιá μέρα μέσα σ' ένα καπελλάδικο σ' έναν κουτσαβάκη νεοφώτιστο ό σύντροφός του. «Τί τά θές ρέ Μιστόκλη. Έμεις, πάντα βουτημένοι στους καυγάδες και στα μαχαίρια, πάει νά πη πώς δίνουμε σέ πολλούς τó διαβατήριο, μά μάς πέρνουν κι' οί όχτροί από τούς δικούς μας, πότε συγγενή, πότε κανένα βλαμάκι από τήν παρέα μας' για δαύτο δέν πρέπει

νά απολείπη από τó καπέλλο του κουτσαβάκη ή μαύρη τσόχα».

Αύτή ή συντροφιά έφώναζε τόν απόστρατο μουσικό.

Τόν είχαν δυό ώραις κι' έπαιζε. Και τά κουτσαβάκικα άστεια εις ένέργεια. Άλλος του χτύπαιε κατραπακιαίς, άλλος του πέταιε τó κασκέτο, κι' άλλος τόν επερίγυνε με τά άποπιώματα τής βεστίναις και από τά φρούδια του, από τή μύτη, από τά άσπρα μουστάκια, έτρέχαν στα στήθια του τά κρασιά.

Κι' αúτός, ό λεβέντης στρατιώτης του παληού καιρού, τούς χαμογελάει δειλά, για νά μην άγριέψουν πλειότερο' και σ' αúτό τó χαμόγελο, σαν σέ τραγική γκριμάτσα, ζωγραφίζονται με δυναταίς γραμμαίς, όλοι τής καρδιάς του οί σπαραγμοί.

— Βάρει λοιπόν, γέρο, τó Θεό σου. Δέ θά σέ πλερώσουμε; ή θαρρείς πώς θά μάς τά βράσης;

— Μιá στιγμή, παιδιά μου, έφούσκωσα' μιá στιγμή νά πάρω άνάσα.

— Άμ σά φούσκωσες, φύσσα τήν τσαμπούνα σου νά ξεφουσκώσης.

— Βάρει ρέ, του λέει ένας άλλος, με άγρια μάτια, που πέταγαν σπιθαις από τή φλόγα του κρασιού, βάζοντάς του τή γροθιά μπρός στη μύτη. Βάρει, νά μη σ' αλλάζω τόν άδόξαστο.

Κι' ό Σπύρος φοβισμένος, έφερε τó κλαρίνο στο στόμα κι' άρχισε πάλι τó μανέ.

Άλλά τήν ίδια στιγμή ένας άλλος:

— Σωπάτε, λέει σιγά, ρέ παιδιά, και θά του φτιάσω μιá καλή φέστα του ξεκουτιάρη.

Και κρουά γεμίζει τή φούχτα πιπéρι από τήν άλατιέρα, όπου εύρίσκονταν άπάνω στο τραπέζι μαζί με τά σκόρπια άποφάγια του γλεντιού, και πηγαίνοντας άγάλια άγάλια από πίσω του, του παλαμίζει με τó πιπéρι τά μάτια.

Έπεσε χάμου και έστρουφογύριζε στο χάμα ό Σπύρος. Δέν ήταν ξεφωνητό αúτό που έβγανε' δέν ήταν κλάμα. Ήταν ό τι πλειό άγριο, ό τι πλειό σπαραχτικό μπορεί νά βγάλη βασανισμένο κορμί. Τó βογγητό του λαθωμένου έλαφιού, που κυλιέται στο χάμα, ενφ' του θερίζει τά σωθικά τó μολύβι.

Κι' από πάνω του νά ξεθεώνονται στα γέλοια οί μεθυσμένοι.

— Είδες εκεί κοτζάμ λέσι, νά κυλιέται χάμου και νά ξεφωνίζει σά μωρό που του σπασαν τήν κούκλα!

Άλλά μπόρα δυνατή έμαζευότανε από πάνω τους. Τούς έτριγύρισε κόσμος' όλη ή αγαθότης τής ψυχής επαναστάτησε μέσα στους άπλοίκους ανθρώπους, που είδαν τή σκηνή αúτή, κι' οί κουτσαβάκιδες, με όλο τους τó μεθύσι, έννοιωσαν πώς θά έχουν κακά ξεμπερδέματα.

Φοβιτσιάρηδες, όπως όλαις ή άποναις ψυχαίς, μά και σ' άμάξι και οί έρτά, φωνάζοντας: «Κόλλα άπάνου, άμαξά, και βάρει στα τέσσερα, προσβολή».

Και τó άμάξι έγάθηκε μέσα στο μπουχό του δρόμου, ενφ' απόξω από τής πόρταις του έκρέμουνταν τά ποδάρια και τά χέρια τους.

Αúτός ήταν ό έπίλογος εις τó μουσικό στάδιο του Σπύρου Δασύλλα.

Ε΄.

Τώρα γιὰ δυὸ θουλειαῖς μονάχα εἶναι καλὸς, ὅσο μπορεῖ ἀκόμα νὰ σέρνεται.

Πέρνοντας ἀγκαλιὰ τὸ ἐγγονάκι του, τὸ πηγαίνει μὲ τὴν ἀράδα σὲ δυὸ γειτόνισσαις, ὅπου ἔχουν μωρὰ καὶ τὸ ἑκαμαν τάξιμο νὰ δίνουν ἀπὸ τὸ γάλα τους στὸ ὄρφανό, καὶ ὕστερα τὸ γυρίζει βαστώντας το ἀπαλά, μὲ προφύλαξι, στῆς στραβῆς κυρούλας του τὰ χέρια.

Ἐπειτα ἔχει καὶ τὴ φροντίδα τοῦ ψωμιοῦ. Μέρα τὴν ἡμέρα ἀπὸ τὸ πρωί, ξεκινώντας ἀπὸ τὸ μεταξουργεῖο, τραβάει ἴσα ἔξω στὰ παραπήγματα, βάνοντας γι' αὐτὸ τὸ ταξεῖδι δυὸ ὥραις. Πάει ν' ἀγοράσῃ, ἀπὸ κείνους ποῦ δὲν τὴν καταδέχονται, στρατιωτικὴ κουραμάνα, ποῦ εἶναι πολὺ φτηνώτερη.

Ἐκεῖ ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο τῆς μουσικῆς, κἀθεται χάμου σὲ μιὰ πέτρα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὅσο νὰ τελειώσῃ τὸ σχολεῖο, καὶ ξεχνιέται στῆς ἀρμονίαις ποῦ τοῦ θυμίζουσι τὰ νειάτα του.

Ὅταν οἱ μουσικοὶ γυμνάζονται σὲ καμμιά παληὰ ὄπερα ποῦ γνώρισε, ζυπνοῦν μέσα στὸ κουρασμένο μυαλό του ἢ μελωδίαις, θολαῖς, ἀόρισταις, σὰ γλυκὸ ὄνειρο λησμονημένο. Ξεχνιέται τότε ὅπως διόλου κ' ἔχει στιγμαῖς εὐτυχημέναις, φωτειναῖς στιγμαῖς, μέσα στὸ ἀτέλειωτο σκοτάδι τῆς ζωῆς του.

«Ἄκου καλὲ. Παράξενο δὲν εἶναι τοῦτο; Γουλιέλμο Τέλλο παίζουσι» εἶναι τὸ κόρο:

pattori intorno
orgete il canto.

Τί ρόλο ποῦ ἔπαιξε σ' αὐτὸ τὸ κόρο τὸ κλαρίνο του, τὸ πρῖμο κλαρίνο, ἐνῶ τὰ βιολίνα τίποτα ἄλλο ἀπὸ ἀκομπανιαμένο, τσιμπιτὸ τὸ περισσότερο.

Ἄλλαξαν. Παληὰ ὄπερα παίζουσι πάλι. «Μπὰ ποῦ νὰ ζήσετε, καλὰ νὰ ὄστε, παιδιὰ μου. Ἡ βασιλίτσα τῆς Κύπρου!» Ἐκεῖνο τὸ ὠραῖο σόλο ποῦ ἔχει τὸ κλαρίνο στὸν τόνο τοῦ λά, ποῦ τὸν ἐξεκουφάνουν τὸ Σπῦρο στὰ χειροκροτήματα, στὰ κοντσέρτα τοῦ πρέσβους τῆς Γαλλίας τοῦ Θουβενέλ.

Καὶ ἐνῶ ἄλλαξαν τὰ κομμάτια, καινούργιας ἀναμνήσεις ζυπνοῦσαν μέσα του ὅπου ἐκρύβονταν θαμέναις στὸ νοῦ του τόσα χρόνια. Ἐτσι πράσινο δροσερό, προβάλλει τὸ χορτάρι γιὰ καιρὸ θαμένο μὲς στὰ χιόνια, ὅταν μὲ τῆς χρυσαῖς ἀχτίνες του λούζει τὴ γῆ ὁ ἥλιος.

Νὰ καὶ Νόρμα. Αὐτὸς ἔπαιξε, ἐνῶ ἐτραγουδάς μὲ τὴ θεία, τὴν ἀγγλικὴ φωνὴ τῆς ἢ Καμινότη:

Qual cuor tradisti
Qual cuor perdesti.

Πέφτει τὸ θέατρο ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα καὶ τὰ ζήτω, βροχὴ χρυσῆ, μπουκέτα, μιὰ γλυκεῖα μυρουδιά ἀπὸ γιασεμιά καὶ γιούλια ὅλο τὸ θέατρο καὶ τὰ περιστέρια τὰ ἄσπρα μὲ τῆς ὠμορφαις κορδέλλαις νὰ χτυποῦν φτερουγίζοντας στὰ θεωρεῖα. Τί καλὰ χρόνια, τί ὠμορφα!

Καὶ ἐτελειώων τὸ ὄνειρό του μὲ τὴν ἐρώτησι. Εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος; ὁ ἴδιος ἄνθρωπος; Ἀλήθεια;

Ἄλλὰ γιὰ ἄλλο σκοπὸ κάνει ἐκεῖ καρτέρι, γιὰ ὠραις παγόνοντας στὴν πέτρα.

Βγαίνουν οἱ μαθητευόμενοι μὲ τῆς κουραμέναις στὸ χέρι, ὅπου πάντα τῆς πουλοῦν. Μήπως κ' αὐ-

τὸς καταδέχονται στὸν καλό του τὸν καιρὸ νὰ τρῶν τὴν κουραμάνα;

Μὰ πράμμα παράξενο. Ἐνῶ εἶναι τόσο πρόθυμα τὰ παιδιὰ νὰ πουλοῦν στὸν παλὸ τὸν ἀνώτερό τους τὸ ψωμί, τῆς περισσότεραις φοραῖς ὅλο καὶ ἐμπόδια φέρνουν στὴν πληρωμὴ.

— Δὲ μᾶς βολάει, ξέρεις, κάθε μέρα νὰ πλερόνης, μᾶς πέφτει κόπος στὸ τέλος τοῦ μηνὸς τὰ βρίσκουμε.

— Μὰ, ποῦ, παιδιὰ μου, νὰ θυμοῦμαι τί χρωστῶ στὸν καθένα σας; Μήπως πάντα ἀγοράζω ἀπὸ τὸν ἴδιο;

— Ἐννοια σου, πατέρα. Τί σὲ μέλει; Ἐμεῖς κάνουμε καλὰ μεταξὺ μας.

Ἀγιασμένη ἐλεημοσύνη τῶν ἀγαθῶν ψυχῶν, ποῦ ὄχι μόνο ἀπὸ τὸν κόσμο κρύβεται, ἀλλὰ ζητᾶς νὰ κρυφτῆς καὶ ἀπὸ τὸ δυστυχισμένο ποῦ στυλόνεις, ἐλεημοσύνη πονόψυχη καὶ δροσόβολη, νὰ μὴ σὲ ξεχάσῃ ποτὲ Ἐκεῖνου ποῦ εἶναι Πανοικτίρμων ἢ καρδιά.

Τὰ ἐννοίωσε ὁ Σπῦρος καὶ ἔπαιψε νὰ παγαῖνη πλειὰ γιὰ κουραμάνα. Ὅχι, πῶς τὸν ἐπρόσβαλλε αὐτὴ ἢ τόσο καρδιακὴ βοήθεια, κάθε ἄλλο; ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ βαρένη τοὺς πτωχοὺς μουσικοὺς. Τοὺς πῆραν, βλέπεις, κ' αὐτοὺς κατὰ πόδι ἢ εὐτυχίαις!

Περιωρίστηκε λοιπὸν στῆς 25 καὶ 50 ἡ δύστυχη φαμίλια λάθος ἑκαμα. Εἴκοσι μοναχά. Γιατί στὸ παραθυράκι τοῦ ταμείου δὲν φτάνει εὐκόλα αὐτὸ τὸ σαράβαλο, οὔτε ἔχει τὴ δύναμι νὰ σκουνητιέται μιὰ ἑβδομάδα μπροστὰ στὰ κάγκελα. Ἐπειτα τὰ μάτια του, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ τὰ φούντωσαν μὲ τὸ πιπέρι οἱ κουτσαβάκιδες εἶναι πάντα φλογισμένα καὶ τρέχουν, δυὸ κόκκιναις σπηλαιῖς στὸ γουδιασμένο μούτρο του, ποῦ εἶναι μιὰ ἀηδία καὶ φόβος νὰ μὴν κολλήσῃ κανεῖς. Γι' αὐτὸ δὲν τὸν ἀφίνουν νὰ ζυγόνῃ στὸ παράθυρο τοῦ ταμείου. Τοῦ πληρόνει λοιπὸν ὁ προεξφλητῆς τοῦ Σπύρου τὴ σύνταξί του, καὶ γιὰ τὴν καλωσύνη του κρατᾶει τῆς 5 καὶ 50.

Πολλαῖς βραδειαῖς, ἂν ἔβανες τὸ μάτι, στῆς χαρμαῖδες, ἀπὸ τῆς σανίδες τῆς μπαράκας τους, θὰ τοὺς ἔβλεπες ἀνάμεσα στὸ ἀδύνατο φῶς τοῦ λυχναριοῦ, νὰ κάθονται νυστικοὶ δίπλα στὸ μικρὸ ἐγγονάκι, κ' ὁ Σπῦρος ὅλο καὶ νὰ ἀναστενάξῃ ἀπὸ τὸ σπαραγμὸ ποῦ τοῦ κάνουν οἱ πόνοι τῶν ματιῶν του. Ἄχ! Ἐκεῖνοι οἱ μεθυσμένοι. Ποτὲ νὰ μὴν τοὺς συχωρέσῃ ὁ Θεὸς τὴ λαχτᾶρα ποῦ τοῦ δῶκαν.

Ἐνα βράδυ εἶδε κάποιος ἀπὸ τὴν χαρμαῖδα τὴ στραβῆ, νέα ἀκόμη, σὰν τὸ κερὶ κίτρινη, μὲ πρῶιμο τὸ χιόνι στὴν κορφή της, νὰ σηκόνῃ τρεμουλιαστὰ τὰ χέρια, μὲ ἓνα σφουγγαράκι, βουτιγμένο στὸ κρύο νερό, καὶ κρατώντας τὸ κεφάλι τοῦ ἀντρός της, νὰ τοῦ δροσίξῃ τὰ φλογισμένα μάτια.

Αὐτὸ γίνεται κάθε λίγο, μ' αὐτὸ ἀλαφρόνουν οἱ πόνοι του. Καὶ εἶναι πολὺ σπαραχτικὸ πρᾶμμα νὰ βλέπεις ἐκεῖνη τὴ δυστυχισμένη ποῦ ἔχει πάντα νύχτα στὰ μάτια, νὰ πολεμάῃ νὰ δώσῃ βοήθεια στὰ μάτια ποῦναι στὸ σουρούπωμα.

Καὶ τὸ πρῶτο χαμόγελο τοῦ μικροῦ, ὅπου χαράζει στὰ χεῖλάκια του, τί κρῖμα, πάει χαμένο. Οὔτε ὁ παπποῦς, οὔτε ἡ κυρούλα τὸ βλέπουν.

Τί γλυκεῖα ποῦ θὰ ἦταν στῆς καρδιαῖς τους, τί θερμῆ, τί παρήγορη αὐτὴ ἢ χρυσὴ ἀκτίνα, μέσα στὴ βαρυχειμωνιά ποῦ τοὺς δέρνει!

ΣΤ'.

Θὰ μὲ ἐρωτήσετε ἴσως.

Αὐτὴ τὴν τόση συμφορὰ, ποῦ πλακώνει ψυχαῖς ἀνάιταιας, ποῦ δὲν τὴν ἔφερε τὸ ἐλάττωμα, ἀλλὰ ἢ μοῖρα ἢ κακὴ μονάχα, δὲν τὴν ἐξετρώπωσε ἡ Φιλανθρωπία, δὲν ἔπρεξε νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ;

Ὅχι, δὲν τὴν ἐξετρώπωσε, οὔτε αὐτὴ, οὔτε χιλιάδες ἄλλαις συμφοραῖς, πλεῖο ἄγριας ἴσως, ἐπίσης ἄφωναίς, ἐπίσης μυστικαῖς.

Ὅχι πῶς δὲν ὑπάρχει ἐδῶ, αὐτὴ ἡ μεγάλη καὶ ἐξευγενισμένη κυρία, ἡ Φιλανθρωπία, ἀλλὰ, τί τὰ θέλετε, τρέχει μὲ λαντῶ, μὲ ἀμαξάδες καὶ λακέδες χρυσογάλονους, μὲ χρωματισταῖς κονκάρδαις στὸ καπέλλο, κι' ἂν ξεπεζέψῃ στὸ βουρκο, στὰ ἀνήλια στενόδρομα, ποῦ στενάζει ἡ πείνα, ποῦ τουρτουρίζει ἡ γδύμνια, θὰ λερῶτῃ δίχως ἄλλο τὰ ὠραῖά της μπουτνια.

Ἵπάρχει καὶ παραῦπάρχει ἡ Φιλανθρωπία εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἶναι ἂν θέλετε, καὶ πολὺ ὀργανωμένη περισσότερο ἀπ' ὅ τι πρέπει. Δὲν λείπουν, δόξα νὰ ἔχῃ ὁ Θεός, οἱ φιλανθρωπικοὶ σύλλογοι, οἱ ἐλεήμονες ὄμιλοι, τὰ φιλεῦσπλαγγνα σωματεῖα, μὲ ὠραῖα, τέλεια καταστατικά, μὲ τοὺς προέδρους, τοὺς ἀντιπροέδρους, (καμμιά φορὰ πρῶτο καὶ δεῦτερο) μὲ γραμματεῖς γενικοὺς, εἰδικούς, εἰδικωτέρους, μὲ ταμίας, πρὸ πάντων ταμίας, καὶ μὲ ἕναν κόσμον συμβούλους. Ὅλοι ὅσοι ἔχουν τὴ θέσι τους στὴν κοινωνία φιλοτιμοῦνται νὰ γίνουν ὑπηρεταί. Τῆς.

Καὶ ἀπὸ Κυρίαίς ἔχει λαμπρὰ αὐλὴ ἡ Φιλανθρωπία. Γιατί ὄλο καὶ περίπατος μὲ τ' ἀμάξι στὸ παλαιὸ Φάληρο, ἢ ὡς τὸν πύργο τῆς Βασιλίσσης, ἢ τὸ ἄλλο, ἢ κυρία Α δέχεται τὴν τρίτη, ἢ κυρία Β δέχεται τὴν πέμπτη, τὰ κοντσέρτα, κανένας χορός, σὺ ἀμπὲτ ἀνφέν, καὶ αὐτὸ τὸ φλιρτ στὸ τέλος κουράζει. Ὡ! σὲτ ἀσομμάν. Γι' αὐτὸ ὀλίγη ἀρετὴ, ὀλίγαις ἄγλαις συγκινήσεις, ὀλίγη Φιλανθρωπία, φέρνουν τόση ὠμορφὴ ποικιλία στὴ ζωὴ.

Ἐπειτα τί ὠραῖα παραδείγματα ποῦ δίνουν εἰς τὸ λαὸ αὐτὰ τὰ πράγματα. Φτάνει μόνο νὰ μὴν τὰ ξεχνᾷ ὁ τύπος. «Ἡ κυρία Α, πρόεδρος τοῦ συλλόγου τῆς Ἐλεημοσύνης, σήμερον ὠμίλησεν ἐν πλήθει ἀχροατηρίῳ κλπ.» — «Συνεδρίασαν σήμερον αἱ Ἀρωγοὶ τῶν Ἀποκλήρων» κατόπιν μετέβησαν εἰς τὰς φυλακὰς, ὅπου ἡ κυρία Β ταμίας διένειμεν εἰς τοὺς ἀτυχεῖς καταδίκους ἀργυροποιικίλους εἰκόνας τοῦ Σωτῆρος, ἐνῶ ὁ ἐλλόγιμος κλπ. ἀνέπτυξε κλπ.» Καὶ τί συγκινητικοὶ τίτλοι! Αἱ Κόραι τῆς Ἀγίας Ἐλεούσης, αἱ Δοῦλαι τῆς Θεοτόκου, αἱ Ὁπαδοὶ τῆς Ἀγίας Μαγδαληνῆς.

Πόση ἀλήθεια εὐγνωμοσύνη πρέπει νὰ χρωστάτῃ ἡ Καστιλιανὴ αὐτὴ δέσποινα, ἡ Φιλανθρωπία, μὲ τοὺς ἀτέλειωτους ὠραίους τίτλους, εἰς τοὺς πεινῶντας καὶ διψῶντας, εἰς τοὺς ἐν φυλακῇ, εἰς τοὺς ἀνιάτους, εἰς τὰ ὄρφανά!

Μεγάλῃ βέβαια καὶ μὴ σὰς φανῇ τὸ πρᾶγμα παράξενο, ἀνάποδο.

Γιατί τί θὰ ἐγίνοντο, παρακαλῶ, τόσαις ἄγλαις φιλοδοξίαις, ἀρσενικαῖς καὶ θηλυκαῖς, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ δυστυχία στὸν κόσμον; Πόσοι καὶ πόσαι πρόεδροι καὶ σύμβουλοι καὶ ταμῖαι ἔπρεπε νὰ καταργηθοῦν; Ὅ,τι θὰ ἐγίνοντο οἱ ἱεροκήρυκες, οἱ δικηγόροι καὶ οἱ δικασταί, ὅπου ἂν δὲν ὑπῆρχε στὸν κόσμον ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ ἀδικία, θὰ ἐψοφοῦσαν ὄλοι τῆς πείνας.

Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ Κυρία αὐτὴ εἶναι πολὺ τοῦ συμμοῦ, χορεύει φιλανθρωπότατα μπιστόν καὶ μαζούρκα, γὰ νὰ ξεχόνουν τοὺς βουλιαγμένους ἀπὸ τοὺς σεισμούς, καὶ κουρντίζει λαμπραῖς φιλανθρωπικαῖς ἀγοραῖς, μὲ συγκινεῖ καὶ ἐμένα πολὺ, ἂν καὶ μισάνθρωπο.

Ἀλλὰ ποιὸς θὰ τὸ πιστέψῃ. Οἱ ὀλίγοι δυστυχημένοι ποῦ ἔχουν ὄλη τὴν καρδίαν τῆς Φιλανθρωπίας, τῆς σκαρόνουν παράξεναις δουλειαῖς. Αὐτὴ δὲ πάλι, εἶναι κάποιοι ἄλλοι ποῦ οὔτε θέλει νὰ τοὺς δῇ στὰ μάτια της. Ἰδιότροπη κυρία!

Ἀκούω ἄξαφνα ὅτι τὰ εἰκονισματάκια τὰ ἀσημένια καὶ τὰ χρυσοδεμένα τὰ εὐαγγέλια, ὅπου κυρίαίς καὶ ἱεροκήρυκες μοιράζον στὰς φυλακὰς, τὰ παίζον οἱ φυλακωμένοι στὴν πασέτα, καὶ ὕστερα τοὺς τὰ πωλεῖ γιὰ μαστίχα καὶ γιὰ χασίς ὁ ἐπιστάτης.

Καὶ ὕστερα ἀκούω, ὅτι, μὲ ὄλα τὰ φούμαρα τῆς Φιλανθρωπίας, δὲν μαζεύονται σὲ εἰκοσι μέραις ἑκατὸ δραχμαῖς γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὴ ζωὴ της μιὰ λυσοδοάγκατη, ἀκούω καὶ βλέπω ὅτι ἐνῶ ἄλλα νοσοκομεῖα τὰ πονεῖ, τὰ βοηθεῖ ἡ Φιλανθρωπία, τὸ νοσοκομεῖο τῆς φτώχειας τὸ δημοτικὸ δὲν ἔχει κρεβάτια γιὰ τοὺς μισοὺς ἀρρώστους, ἀφ' ὅσους ξερνάει στὴν πόρτα τοῦ Ὁ Ωκεανὸς τῆς δυστυχίας, καὶ ὅτι ἄλλοι ξεψυχοῦν ἐκεῖ ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὴν πόρτα του, κι' ἄλλοι στὸ κάρο ποῦ τοὺς κουβαλεῖ πίσω πεσκέσι στὴν ἀστυνομία, ὅπου τοὺς ἔστειλε. Βλέπω στοὺς δρόμους γδυμνοὺς, πληγωμένους, δαρμένους, ἐκεῖνους ποῦ ἡ δυστυχία τοὺς ἔσβυσε τοῦ λογικοῦ τὴ λαμπάδα, νὰ τοὺς γλεντοῦν σκοτόνοντάς τους μὲ τῆς πέτρας, μεγάλοι καὶ μικροὶ σὰ λυσοιάρικα σκυλιά, γιατί καὶ τὰ φρενοκομεῖα σ' αὐτὸ τὸν τόπο εἶναι μόνο γιὰ κείνους ποῦ ἔχουν νὰ πλερόνουν.

Ἄλλ' αὐτὰ, θὰ πῆτε, εἶναι τιποτένια· κάθε πανὶ ἔχει καὶ τὴν ἀνάποδὴ τὴν ὄψι.

Μιὰ μέρα ὅμως, δὲν τὸ κρύθω, ἐσυγκινήθηκα πολὺ.

Ἦταν θυμοῦμαι δευτέρα τῆς Λαμπρῆς, καὶ εἶδα εἰς τὴν ἐφημερίδα τί ὠραῖα ποῦ ἔγινε ἡ Ἀνάστασις εἰς τὰς φυλακὰς τῶν βαρυποίνων. Ἡ ἀκολουθία συγκινητικὴ. Ὅλοι γονατιστοὶ καὶ οἱ κατὰδικοὶ καὶ ἡ Φιλανθρωπία. μὲ τὰ προσευχητάρια εἰς τὸ χέρι, ἀδιάφορο, ἂν αὐταῖς ἢ αἰώνιας γονυκλισίας δὲν εἶναι εἰς τῆς συνήθειαις τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησίας. Ἐπειτα κάτι συγκινητικά, κάτι τρυφερὰ λογίδια, καὶ στὸ ὕστερο ἡ Φιλανθρωπία ἐβγαλε τὰ γάντια της, (σεβρῶ μὲ ὀχτῶ κουμπιά), ἐμοσχομύρισε ἡ φυλακὴ ἀπὸ ἱρίς, καὶ οἱ ἀπόκληροι τῆς κοινωνίας ἔλαβαν ἀπὸ τὰ ἀριστοκρατικά της χέρια «κυνάθους μὲ καφέγαλα καὶ τσουρέκια» (μὲ μπύρα ἀναίθατῃ, γιὰ τὴ λεπτομέρεια). Ἄν καὶ ἡ ἐφημερίδα δὲν ἔλεγε ἂν ἄλλαξαν καὶ τὸ φιλὶ τῆς Ἀναστάσεως, κατὰ τὴν παλαιὰ συνήθεια, ἐγὼ ἐσυγκινήθηκα πολὺ.

Αλλά, ἐκεῖ ποῦ ἐσκούπιζα τὰ μάτια μου, βλέπω τὸ παρακάτω διάφορον τῆς ἐφημερίδος. «Δυστυχῆς χήρα κατὰ τὴν ὁδὸν Λυσικράτους, μήτηρ τεσσάρων ἀνηλίκων ὄρφανῶν, τῆς ὁποίας τὸν σύζυγον ἐδολοφόνησεν ὁ κακούργος Ξ . . . κρατούμενος ἐν ταῖς φυλακαῖς . . . (αὐταῖς δὲ μὲ τὰ τσουρέκια) ἀπογνοῦσα καθὼ στερουμένη καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου διὰ τὴν θρέψη τὰ τέκνα τῆς τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα, ἔλαβεν ἰσχυρὰν δόσιν διαλύσεως φωσφορικῶν πυρρίων καὶ ἐξέπνευσεν ἐν μέσῳ φρικτῶν ἀλγηθόνων, ἐγκαταλιποῦσα ὅλως ἀπροστάτευτα τὰ τέσσαρα ὄρφανά. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Φιλανθρωπία κλπ. κλπ.».

Μὰ νὰ σου καὶ πάει τὸ μάτι μου καὶ στὸ τρίτο διάφορον. «Δύο παράδοξοι θάνατοι ἔλαβον χώραν τὴν παρελθοῦσαν νύκτα. Εἷς ἐν τῇ ὁδῷ Μαραθῶνος, ὅπου εὐρέθη νεκρός, ἐν τῇ τρώγλῃ ἐν ἡ κατώκει, εἷς πρῶην δημοδιδάσκαλος καὶ εἷς ἐν τῷ τέρματι τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ παρὰ τὸν σιδηρόδρομον, ὅπου ἐπίσης εὐρέθη νεκρός ὁ γέρον ὁδοκαθαριστῆς Α ὅστις ἀπελύθη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου τῆς καθαριότητος, ὡς ἀνίκανος πρὸς ἐργασίας καθὼ ἀνάπηρος. Γενομένης ὑπὸ τῶν ἀστυιάτρων νεκροψίας ἐβεβαιώθη ὅτι ἀμρότεροι οἱ θάνατοι προέκυψαν ἐξ ἀσιτίας».

Ἄλλὰ ἦταν γραφτό μου νὰ πάρω κι' ἄλλη ψυχρολουσία. Στὸ τέλος τῆς ἐφημερίδος κάτω κάτω ἦταν ἓνα ἐπίσημο κοινοποιηθέν τὸ ἀντιγράφο ὁλόκληρο, γιὰτὶ ἀπ' αὐτὸ φαίνεται πόσο διαφορετικὴ γνώμη ἔχει ἡ Κυρία Φιλανθρωπία ἀπὸ τὸ εὐαγγέλιο μὲ τὰ «μὴ γινώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ» καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα κουραφέξαλα.

«Ὅλως ἀνακληθῶς ἐδημοσιεύθη ἐκ τοῦ προεδρείου τῆς Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν «Ἡ Παραμυθία τῶν Ὀλιγομένων», ὅτι αἱ πεντήκοντα δραχμαὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων προσνήχθησαν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος. Ταύτας προσνήχον αἱ Κυρίαι Α, Β, Γ, Δ καὶ Ε, αἱ ἀποτελοῦσαι τὸ Τμήμα τῆς Ἀδελφότητος τὸ «ἐπὶ τῆς Ἀπομάξεως τῶν Δακρύων».

(Ἐκ τοῦ εἰδικοῦ γραφείου τοῦ τμήματος).

Ὅλα αὐτὰ μὲ ἔκαναν νὰ βάλω ὀλίγο νερὸ στὸ κρασί τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μου γιὰ τὴ Φιλανθρωπία.

Ὅχι πὼς δὲν τὴ βρίσκω πάντοτε ὠραία. Θεὸς φυλάξει! Φορεῖ μὲ ζηλευτὴ χάρι τὸ καπέλλο τῆς, μπροντερί ντ' ὄρ, αἶλ φανταζί, τῆς ἔρχεται ζηλευτὰ ἡ ὠραία πελερίν, πασσεμανταρί ε φράνζ μάτ, ὅπου τὸ πλαίσιο τοῦ λαιμοῦ τῆς τὴ δείχνει, σὰν τὴ βασιλίσσα Μαργκῶ, τῆς δίνουν ἓνα λαμπρὸ ἀέρα τὰ γάντια τῆς μουσκεταίρ.

Ἄλλὰ, τί τὰ θέλετε, ὅλαις αὐταῖς ἡ ὠμορφιαῖς μου φύτεψαν στὴν καρδιά μιὰ ὑποψία φαρμακερῆ, ὅπου φούντωσε πλεῖο πολὺ μέσα μου ὅταν μιὰ μέρα πέρασε ἀπὸ μπρὸς μου περὶφρανή ἡ Φιλανθρωπία καὶ μῆπνιξε σ' ἓνα ποταμὸ ἀπὸ τὴ μυρουδιά τοῦ συρμοῦ, τὸ μὸσκο, ποῦ φτάνει νὰ σκοτώσῃ ἀπὸ ἀσφυξία πεντακόσια βῶδια.

Εἶπα μέσα μου: μήπως τάχα αὐτὴ ἡ Κυρία δὲν εἶναι πραγματικῶς ἡ Φιλανθρωπία; Μήπως εἶναι καμμία ἄλλη κυρία μπλαζέ, ποῦ ἔτσι ἀπὸ καπρίτσιο, γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν πλῆξί τῆς ἐπῆρε τὸ ὄνομά τῆς;

Ἀπὸ τότε μὲ τρώει αὐτὸ τὸ σαράκι καὶ ὄλο ζητῶ γύρω μου, τὴν ταπεινή, τὴν πονόψυχη, τὴν ἀληθινὴ Φιλανθρωπία, τὴν ἐλεημοσύνη τὴν κρυφὴ, ὅπου κρύβει σὰν κακούργημα τὴν ἀρετὴ τῆς, καὶ ὅπου, καθὼς ἡ μυστικὴ ἀστυνομία τὸ ἐγγλέμα, ἀναζητᾷ κι' αὐτὴ παντοῦ τὴν ἄφωνα, τὴν πραγματικὴ, τὴν ἀληθινὴ δυστυχία, γιὰ νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ.

Ζητῶ τὴν ἀληθινὴ Ἐλεημοσύνη, τὴ γνήσια κόρη τοῦ Χριστοῦ.

Ζ'.

Κυτάξτε ὁμως, μιλῶντας γιὰ τὴ Φιλανθρωπία, ἐλησμόνησα τοὺς δυστυχισμένους. Τί φυσικὸ ποῦ εἶναι τοῦτο!

Ἄλλὰ καὶ λίγα μοῦ μένουν νὰ πῶ γιὰ τὴ μαρτυρικὴ οἰκογένεια.

Τὴ στραβὴ, ἡ ἴδια ἐξάντλησις, ποῦ τῆς πῆρε τὸ φῶς, τῆς σκάβει γοργὰ ὁλόκληρη τὴν ὑπαρξί. Ὁ μαρσμοὸς ἔλαβε ἀφιλονεικῆτη κατοχὴ ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ σκέλεθρο. Καὶ πὼς νὰ τὸν πολεμήσῃ κανεὶς; ποῦ ζουμί, ποῦ κρέας, ποῦ κρασί;

Ὁ Σπύρος δὲν μπορεῖ νὰ σουρθῇ πλεῖα πέρα ἀπὸ τὸ κατώφλι τῆς μπαράκας του. Ἐβάστηξε, δόξα νὰ χῆ ὁ Θεός, ὅσο ποῦ τοῦ ἀπόκοψαν τὸ μωρό, καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ σούρνεταί στῆς παραβιζάστραις. Ὅπως τὸ περῆφانو ἄτι, ποῦ ἀφοῦ εἶδε δόξαις καὶ χάδια, ἀφοῦ κατέθηκε ὕστερα ὄλο τὸν κατήφορο τῆς καταφρόνιας, τὸ λύνουνε καὶ ἀπὸ τὸν ἀλογόμυλο γιὰτὶ τὰ γουβιασμένα καπούλια του δὲν βαστοῦν νὰ τραβήξουν, γιὰτὶ τὰ καλάμια του ὄλο καὶ σοροβολιάζονται, γιὰτὶ τὰ πλευρά του σὰν στραβόξυλα πᾶνε νὰ τρυπήσουν τὸ πληγιασμένο του πετσί, καὶ πεσμένο στὰ πλάγια χάμου, στὴν ἄκρη μιᾶς βεματικῆς λησμονημένο, ἀγκομαχᾷ, ὅσο ποῦ νὰ τὸ ἐλεήσῃ ὁ θάνατος καὶ νὰ τενώσῃ τελειωτικὰ σ' ἓνα ὕστερο σπασμὸ τὰ ποδάρια, ἐνῶ ἀπὸ πάνω του στρυφογυροῦν ψηλὰ τὰ ὄρνια, ἔτσι κι' αὐτός, μιναιρισμένο σαράβαλο, σὲ λίγο θὰ ἀλαφρώσῃ τὴ γῆ ἀπὸ τὸ ἄχρηστο κορμί του, καὶ θὰ τῆς δώσῃ κι' αὐτός τῆς μητέρας γῆς τὸ φόρο του, φτωχὴ φουσκὴ στὴ χροταριά τῆς.

Κ' ἡ στραβὴ θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ κατὰ πόδι, ἀν δὲν τοῦ δείξῃ αὐτὴ τὸ δρόμο. Τὸ λάδι τους καὶ τῶν δύο ἐσώθηκε, καὶ τὸ καντήλι τους, ἐνῶ τρίζει ἡ καύτρα του, φωτίζει μὲ τῆς τελευταίαις ἀναλαμπαις τοῦ μικροῦ τὴν ἡσυχὴ μορφή ποῦ πάντα ἀμέριμνα χαμογελαί.

Καὶ τώρα τί θὰ γείνη τὸ πεντάρφανο;

Ἡέτε μου σεῖς τί γίνονται τὰ ἀξέπεταχτα πουλάκια ποῦ τοὺς ἀρπάζει στὰ νύχια τὰ γονικά τους τὸ σάινι, ποῦ τοὺς γκρεμίζει ἡ μπόρα τὴ φωλιά τους, καὶ πεσμένα χάμου, παραδέρνουν ἀφτερούγιστα στὸ χῶμα;

EMMANOYHL Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

